

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه
واحد برنامه ریزی درسی و آموزشی

فرم طرح درس روزانه (Lesson plan)

عنوان درس: اصول و کلیات اپیدمیولوژی	نوع درس: ۲ واحد نظری
شماره جلسه: اول تا هفدهم	تاریخ برگزاری: طبق برنامه ریزی نیم سال تحصیلی
مدت جلسه (دقیقه): ۹۰-۱۲۰ دقیقه	مدرس: دکتر سعید عرفان پور
گروه آموزشی: اپیدمیولوژی و آمار زیستی	رشته و مقطع تحصیلی فراگیران: دانشجویان بهداشت عمومی

هدف کلی:

آشنائی دانشجویان بهداشت عمومی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد با اصول و کلیات اپیدمیولوژی جهت درک کلیه فعالیت های بهداشتی از قبیل مبارزه با بیماری های واگیر و غیرواگیر و خدمات بهداشتی

اهداف رفتاری حیطه (شناختی، نگرشی و مهارتی):

هر دانشجو می بایست در پایان دوره آموزشی بتواند:

- تعریفی جامع از اپیدمیولوژی را ارائه کند.
- اهداف اپیدمیولوژی و کاربردهای آن را بیان نماید.
- مفهوم اپیدمیولوژی توصیفی و تحلیلی را شرح دهد.
- راههای انتقال بیماری، پیشگیری و اصول آن را فهرست نماید.
- منابع اطلاعاتی در اپیدمیولوژی را نام برده، بهترین منبع کسب داده را بر اساس اهداف مطالعاتی تشخیص دهد.
- ابزارهای اندازه گیری بیماری ها در اپیدمیولوژی را نام برده، محاسبه و تفسیر کند.
- مفهوم تاریخچه طبیعی و پیش آگهی بیماری را درک نماید.
- تفاوت بین نسبت، تناسب و میزان را بیان نماید.
- مفهوم شانس و نسبت شانس، خطر و خطر نسبی، بروز و میزان بروز و خطر متناسب را توضیح دهد.
- خطاهای اندازه گیری را تقسیم بندی نموده، برای هر یک مثالی ذکر کند.
- خصوصیات و کاربرد مطالعات توصیفی و تحلیلی را توضیح دهد.
- ویژگیهای مطالعات مقطعی و نحوه طراحی آن را بیان کند.
- ویژگیهای مطالعات مورد-شاهد را فهرست نموده، مهمترین خطاهای منظم این نوع مطالعه را بیان نماید.
- خصوصیات مطالعات همگروهی را توضیح دهد.
- انواع مطالعات مداخله ای را فهرست نموده، نقش تخصیص تصادفی در اینگونه مطالعات را توضیح دهد.
- اپیدمی را تعریف کند و مراحل بررسی و کنترل یک اپیدمی را فهرست نماید.
- غربالگری را تعریف نموده، ویژگیهای مهم یک آزمون غربالگری (اعتبار، پایایی، ...) را با ذکر مثال توضیح دهد.
- مراقبت را تعریف نموده، موارد کاربرد نظام مراقبت را فهرست نماید.
- مفهوم ایمنی گروهی را شرح دهد.
- ارتباط و علیت را تعریف نموده، تفاوت آنها را توضیح دهد.
- معیارهای قضاوت در مورد علیت را نام برد.

روش تدریس:

به صورت سخنرانی و با استفاده از وسایل کمک آموزشی همچون رایانه، دیتا پروژکتور و ... خواهد بود. همچنین در مواردی، فرآیند تدریس به صورت مشارکتی و بحث گروهی پیش برده خواهد شد.

جدول برنامه آموزشی و محتوی آموزشی جلسات

جلسه	عنوان جلسه	موضوعات مورد بحث
اول	ارزشیابی آغازین - مقدمه ای بر اپیدمیولوژی	معارفه، تبیین اهداف درس، نحوه ارائه درس و نوع ارزشیابی دانشجویان - تاریخچه، تعریف و اهداف اپیدمیولوژی
دوم	اپیدمیولوژی و پیشگیری از بیماری ها	سطوح پیشگیری و روش های اجرای آن
سوم	انتقال و گسترش بیماری در جامعه (۱)	سیر طبیعی بیماری ها و چگونگی ایجاد و انتقال بیماری (نقش عوامل بیماریزا، میزبان، محیط) و مدل های بوم شناسی
چهارم	انتقال و گسترش بیماری در جامعه (۲)	سیر طبیعی بیماری ها و چگونگی ایجاد و انتقال بیماری (نقش عوامل بیماریزا، میزبان، محیط) و مدل های بوم شناسی
پنجم	واژه های مهم در اپیدمیولوژی	برخی واژه های رایج در اپیدمیولوژی
ششم	اندازه گیری وقوع بیماری ها (۱)	اندازه گیری وقوع بیماری ها (ابتلاء و میرایی) - بخش اول
هفتم	اندازه گیری وقوع بیماری ها (۲)	اندازه گیری وقوع بیماری ها (ابتلاء و میرایی) - بخش دوم
هشتم	غربالگری و مفاهیم آن	غربالگری (سنجش روایی و پایایی آزمون های تشخیصی)
نهم	مطالعات اپیدمیولوژیک (۱)	انواع مطالعات اپیدمیولوژیک - بخش اول (مقدمه و مطالعات توصیفی)
دهم	مطالعات اپیدمیولوژیک (۲)	انواع مطالعات اپیدمیولوژیک - بخش دوم (مطالعات تحلیلی مشاهده ای - مطالعات مورد شاهی)
یازدهم	مطالعات اپیدمیولوژیک (۳)	انواع مطالعات اپیدمیولوژیک - بخش سوم (مطالعات تحلیلی مشاهده ای - مطالعات همگروهی)
دوازدهم	مطالعات اپیدمیولوژیک (۴)	انواع مطالعات اپیدمیولوژیک - بخش چهارم (مطالعات مداخله ای یا کارآزمایی های بالینی)
سیزدهم	اندازه های ارتباط	اندازه های ارتباط (خطر نسبی، نسبت شانس، خطر منتسب)
چهاردهم	انواع خطاها در اپیدمیولوژی	انواع خطاها در اپیدمیولوژی (خطاهای تصادفی، خطاهای سیستماتیک، مخدوش کنندگی)
پانزدهم	نظام مراقبت	نظام مراقبت از بیماری ها (شناخت و تعریف نظام مراقبت - مراقبت فعال - مراقبت غیر فعال - مراقبت دیده ور - مراقبت مرزی و مراقبت سندرمیک)
شانزدهم	بررسی و برخورد با اپیدمی ها	انواع اپیدمی ها و بررسی گام به گام یک اپیدمی
هفدهم	از همبستگی تا علیت	مفاهیم همبستگی، ارتباط و علیت در اپیدمیولوژی، معرفی کرایترهای علیت
	ارزشیابی نهایی	برگزاری امتحان پایان ترم

وظایف و تکالیف دانشجوی:

- حضور منظم دانشجویان در جلسات درس
- مشارکت فعال در فرآیند آموزش از طریق شرکت در مباحث طرح شده در کلاس، جستجو در مورد پرسش-های مطرح شده و ارائه پاسخ در جلسات کلاسی آتی

حضور و غیاب:

به ازای هر جلسه غیبت ۰,۵ نمره از نمره ارزشیابی نهائی دانشجو کسر می شود. در صورتی که دانشجویی در طول ترم بیش از ۴ جلسه غیبت داشته باشد، طبق مقررات اداره آموزش با وی برخورد خواهد شد.

نحوه ارزشیابی دانشجو:

ارزشیابی مستمر (۳ نمره):

حضور و غیاب کلاسی

مشارکت در فعالیتهای کلاسی

ارزشیابی پایانی (۱۷ نمره):

امتحان پایان ترم

منابع:

- اپیدمیولوژی گوردیس (آخرین چاپ). ترجمه دکتر صباغیان و دکتر هلاکویی
- کتاب جامع بهداشت عمومی (آخرین چاپ). تالیف دکتر حسین حاتمی و همکاران. جلد دوم
- اپیدمیولوژی کاربردی (آخرین چاپ). تالیف دکتر ملک افضلی و دکتر ناصری
- درسنامه پیشگیری و پزشکی اجتماعی. ترجمه دکتر خسرو رفائی شیرپاک. جلد اول و دوم